

Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2010 жылғы 1 сәуірдегі ағымдағы жағдайы

2010 жылғы 1 сәуірде 14 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. 2010 жылғы наурыз айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

14 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 10 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 11 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ және «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 1 950,7 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 7 767 650 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы наурыз айында 8 102-ге ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты өз кезегінде 37,2 млрд. теңгеге (1,9%) ұлғайды.

2010 жылғы 1 сәуірде міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны бұрынғыша 4 қорда жинақталды: «Қазақстан Халық Банкі» – 25,0%, «МЖЗҚ» – 22,3%, «Ұлар Үміт» – 13,1% және «БТА Қазақстан» – 10,9% немесе олардың үлесіне барлық қорлар салымшыларының жалпы санының 71,3%-ы келеді. 2010 жылғы наурыз айында 4 қордың үлесі 0,2 пайыздық тармаққа төмендеді.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 сәуірде жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,1 млрд. теңгемен 40 236 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы наурыз айында 416-ға (1,0%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 90,9 млн. теңгемен 4 062 болды. Ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы наурыз айында 2 бірлікке ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты 2,1 млн. теңгеге (2,4%) ұлғайды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2010 жылғы наурыз айында 37,2 млрд. теңгеге (1,9%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 сәуірде 1 956,1 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың наурыз айында 26,8 млрд. теңгеге (1,7%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 сәуірде 1 565,5 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 517,3 млрд. теңге болды. 2010 жылғы наурыз айында «таза» инвестициялық кірістің өсімі 16,8 млрд. теңге (3,4%) болды.

Салымшылардың (алушылардың) 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2010 жылғы 1 сәуірге дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

Күні	1.01.09	1.01.10	1.04.10	1.01.10 салыстырғ андағы өсім	1.01.10 салыстырғ андағы өсім (%- бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 420,5	1 860,5	1 956,1	95,6	5,1

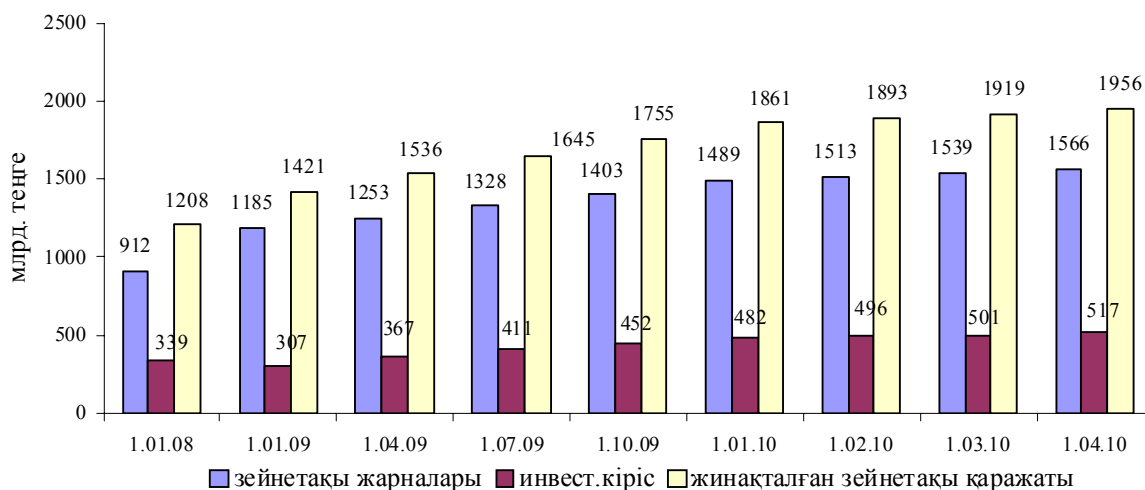
млрд. теңге

Зейнетақы жарналары	1 184,7	1 488,8	1 565,5	76,7	5,2
«Таза» инвестициялық кіріс	307,0	481,7	517,3	35,6	7,4
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	21,6	25,9	26,5	-	0,6 %- пайызды қ тармаққа

Көрсетілген кестеден жинақталған зейнетақы қаражатының өсімі жылдың басынан бастап 95,6 млрд. теңгені құрағаны байқалады. Жинақталған зейнетақы қаражатының орташа айлық өсімі 31,9 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 сәуірде ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 598,4 млрд. теңге (30,6%), «МЖЗҚ» – 308,5 млрд. теңге (15,8%), «ҰларҮміт» – 266,7 млрд. теңге (13,6%) және «БТА Қазақстан» – 198,0 млрд. теңге (10,1%) немесе жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 70,1%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы ұстап қалмау мен аудармау және жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау үшін өсімпұл сомасы 2010 жылғы 1 сәуірде 11,7 млрд. теңге болды. Өсімпұлдың жалпы сомасының наурыз айындағы өсімі 0,3 млрд. теңге (2,6%) болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 сәуірде 147,6 млрд. теңге болды немесе наурыз айында 5,0 млрд. теңгеге (3,5%) өсті. Қорлар 2010 жылғы бірінші тоқсанда алушыларға жалпы сомасы 15,4 млрд. теңгеге (11,6%) зейнетақы төлемдерін жүзеге асырды.

Ағымдағы жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 2,0 млрд. теңгеге 999 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2010 жылғы 1 сәуірде 5,9 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты Агенттіктің сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару наурыз айында 36,0 млрд. теңгеге (4,7%) ұлғайып, 807,3 млрд. теңгені

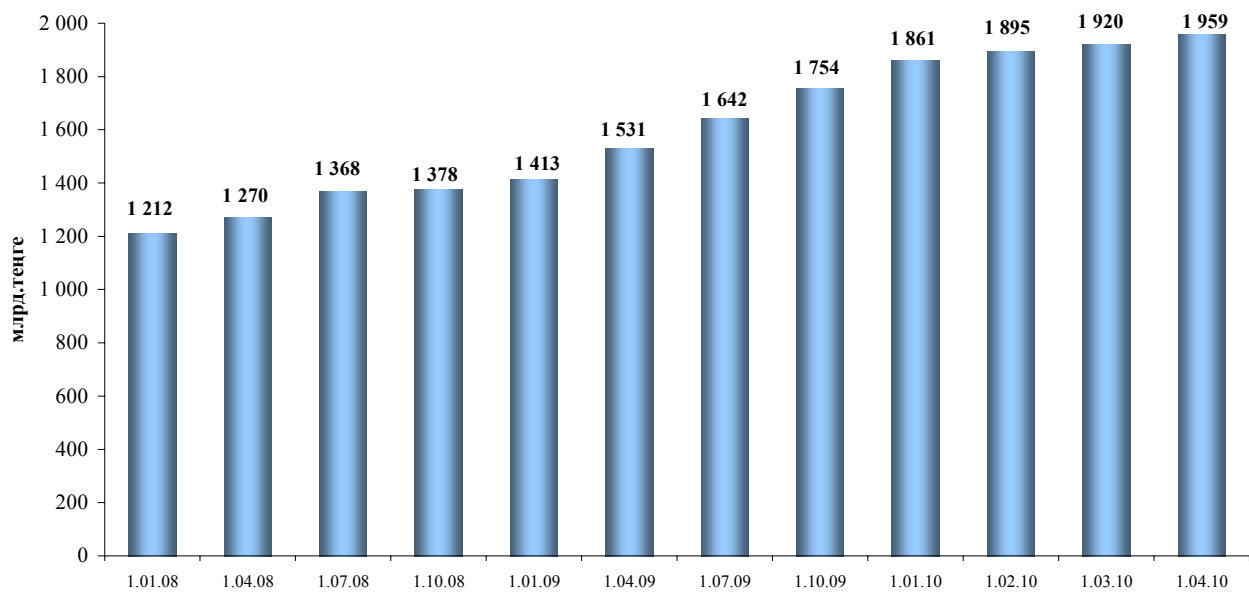
құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі наурыз айында 39,2 млрд. теңгеге немесе 2,0%-ға өсіп, 1 958,8 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 сәуірден бастап 2010 жылғы 1 сәуірге дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 35,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ/ ЖЗҚ	Зейнетақы активтері	
	млн. теңге	%
«Қазақстан Халық Банкі жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес ұйымы	600 131	30,64
"ГНПФ" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	309 245	15,79
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	266 655	13,61
"ҰларҮміт" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	266 655	13,61
«БТА Банкі» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	197 166	10,07
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ ЕҰ)	117 277	5,99
"ГРАНТУМ жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ еншілес ұйымы)	117 277	5,99
«Капитал» ЖЗҚ» АҚ - «Банк ЦентрКредит» АҚ еншілес ұйымы	88 709	4,53
"Еуразиялық жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	65 160	3,33
"Мұнайгаз - Дем" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	64 548	3,29
"Нұр-Траст" ЗАИБЖАҰ" АҚ, "Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы	58 667	2,99
"Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы "Атамекен" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	58 667	2,99
"Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («АТФ Банк» АҚ ЕҰ)	56 883	2,90
"РЕСПУБЛИКА жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	47 725	2,44
"АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	42 972	2,19
"Қазақмыс жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	24 283	1,24
"Өрлеу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	19 353	0,99
"Қорғау" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	19 353	0,99
Барлық ЖЗҚ бойынша жиынтығы	1 958 774	100

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі ағымдағы жылдың наурыз айында 47,2 млрд. теңгеге немесе 2,5%-ға өсіп, 2010 жылғы 1 сәуірде 1 929,2 млрд. теңгені құрады.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздарының жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 43,8%-ын (844,2 млрд. теңге) құрайды және 1 наурыздағы жағдай бойынша осыған ұқсас көрсеткішке қатысты 2,8%-ға немесе 22,7 млрд. теңгеге өсті. 1 сәуірдегі жағдай бойынша мемлекеттік емес бағалы қағаздардың үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 36,3%-ын құрады (700,0 млрд. теңге).

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.03.2010.		1.04.2010.	
	млн. теңге	%	млн. теңге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	821 446	43,65	844 176	43,76
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	685 960	36,45	708 483	36,73
Ұлттық Банктің ноттары	135 486	7,20	135 693	7,03
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	205 390	10,92	209 169	10,84
акциялар	50 022	2,66	51 349	2,66
облигациялар	155 368	8,26	157 820	8,18
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	0	0	0	0
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	36 720	1,95	38 354	1,99
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	5 314	0,28	3 085	0,16
Тазартылған алтын	14 638	0,78	14 494	0,75
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	686 748	36,49	699 973	36,28
акциялар	194 700	10,35	196 463	10,18
облигациялар, оның ішінде:	492 048	26,14	503 510	26,10
Шетел валютасында номинирленген	14 112	0,75	22 082	1,15
теңгеге номинирленген	477 936	25,39	481 429	24,95
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	111 851	5,94	120 084	6,23
Туынды бағалы қағаздар	-120	-0,01	-119	-0,01
Жиынтығы	1 881 987	100	1 929 216	100

ҚР эмитенттері техникалық дефолтқа жол берген, жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздардың үлесі 2010 жылғы 1 сәуірде зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 3,8%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 75,4 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

– 2005 жылғы наурыз – 2010 жылғы наурыз кезеңінде - 46,30%. Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті - 43,47% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 62,67%);

– 2007 жылғы наурыз – 2010 жылғы наурыз кезеңінде – 20,1% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 38,57%);

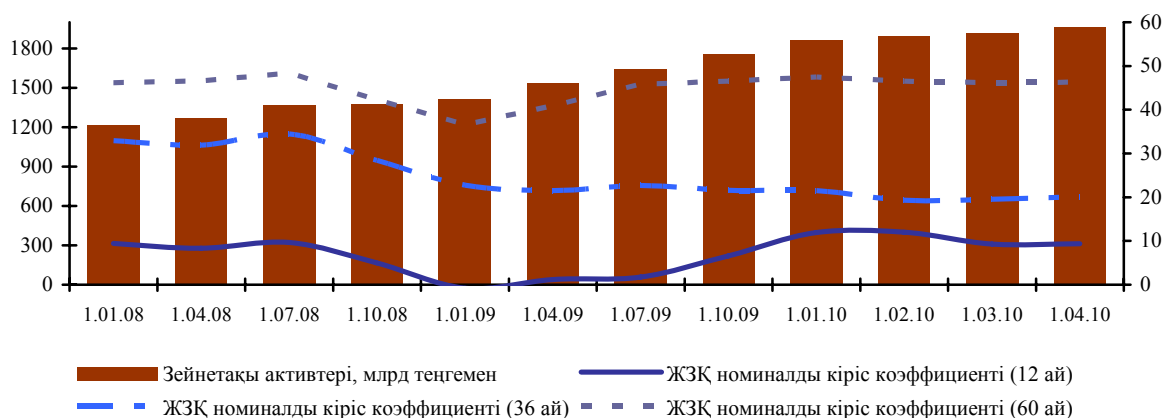
– 2009 жылғы наурыз – 2010 жылғы наурыз кезеңінде – 9,34% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның деңгейі – 7,2%) құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі 2010 жылғы 1 наурызда алдыңғы айдың көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,14 пайыздық тармаққа өсті;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,56 пайыздық тармаққа өсті;

- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,07 пайыздық тармаққа өсті.

Қорлардың зейнетақы активтерінің және номиналды кірісі коэффициенттерінің арақатынасы

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 75,2 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 41,1 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 54,7%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 87,0 млрд. теңге болды, жылдың басынан бастап активтер сомасы 4,7 млрд. теңгеге (5,7 %) ұлғайды.

2010 жылғы қаңтар-наурыз айларында 4 қор («АМАНАТ Қазақстан», «Атамекен», «БТА Қазақстан» және «Қорғау») жалпы сомасы 1,0 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 10 қор жалпы сомасы 5,6 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 сәуірде 4,6 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2010 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 67,7 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 77,8%-ы болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 65,6%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 14,5%, «Кері РЕПО» операцияларына - 0,2% инвестициялады, екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға – 16,1%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 3,6%-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.05	1.01.06	1.01.07	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.04.10
ЖІӨ млрд.теңге	5 870,1	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	15 887,8	17 534,3*
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,2	8,7	9,0	9,4	8,8	11,7	11,2
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,5	6,9	6,7	7,1	7,4	9,4	8,9
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,0	2,1	2,5	2,6	1,9	3,0	2,6
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4

* - Қазақстан Республикасы экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері